

Lieta C-543/19**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu****Iesniegšanas datums:**

2019. gada 16. jūlijs

Iesniedzējtiesa:

Finanzgericht Hamburg (Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2019. gada 1. jūlijs

Prasītāja:

Jebsen & Jessen (GmbH & Co.) KG

Atbildētāja:

Hauptzollamt Hamburg

Pamatlietas priekšmets

Atbrīvojums no antidempinga maksājuma – Lēmuma, kas ir atbrīvojuma pamatā, nepareiza nosaukuma norādīšanas sākotnējā saistību rēķinā sekas – Labota saistību rēķina vēlākas iesniegšanas pieļaujamība

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Savienības tiesību interpretācija, LESD 267. pants

Prejudiciālie jautājumi

- 1) Vai pamatlietas apstākļos atbrīvojumu no antidempinga maksājuma, kas noteikts Īstenošanas regulas (ES) 2015/82 1. pantā, atbilstoši šīs regulas 2. panta 1. punktam nepieļauj tas, ka saistību rēķinā saskaņā ar minētās regulas 2. panta 1. punkta b) apakšpunktu ir norādīts nevis šīs regulas pielikuma 9. punktā minētais Īstenošanas lēmums (ES) 2015/87, bet gan Lēmums 2008/899/EK?

- 2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, vai saistību rēķins, kas atbilst Īstenošanas regulas (ES) 2015/82 pielikumā minētajiem nosacījumiem, var tikt iesniegts antidempinga maksājumu atmaksāšanas procedūrā, lai saņemtu atbrīvojumu no antidempinga maksājuma, kas noteikts minētās regulas 1. pantā, atbilstoši šīs regulas 2. panta 1. punktam?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Padomes Regula (EEK) Nr. 2913/92 (1992. gada 12. oktobris) par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (turpmāk tekstā – “MK”), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), it īpaši tās 78. pants

Padomes Regula (EK) Nr. 2320/97 (1997. gada 17. novembris), ar ko ievieš galīgos antidempinga maksājumus atsevišķu dzelzs vai nelegētā tērauda bezšuvju cauruļvadu un cauruļu importam, kuru izcelsme ir Ungārijā, Polijā, Krievijā, Čehijas Republikā, Rumānijā un Slovākijas Republikā, ar ko atceļ Regulu (EEK) Nr. 1189/93 un pārtrauc procedūru attiecībā uz tādu importu, kura izcelsme ir Horvātijas Republikā, it īpaši tās 2. panta 2. punkts

Padomes Regula (EK) Nr. 1193/2008 (2008. gada 1. decembris), ar ko piemēro galīgo antidempinga maksājumu un galīgi iekasē pagaidu maksājumus, kas noteikti Ķīnas Tautas Republikas izcelsmes citronskābes importam

Komisijas Lēmums 2008/899/EK (2008. gada 2. decembris), ar ko pieņem saistības, kas piedāvātas sakarā ar antidempinga procedūru attiecībā uz Ķīnas Tautas Republikas izcelsmes citronskābes importu, grozīts ar Komisijas Lēmumu 2012/501/ES (2012. gada 7. septembris)

Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2015/82 (2015. gada 21. janvāris), ar ko pēc termiņbeigu pārskatīšanas saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1225/2009 11. panta 2. punktu un daļējām starposma pārskatīšanām saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1225/2009 11. panta 3. punktu nosaka galīgo antidempinga maksājumu Ķīnas Tautas Republikas izcelsmes citronskābes importam, it īpaši tās 1. un 2. pants, kā arī pielikuma 9. punkts

Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2015/87 (2015. gada 21. janvāris), ar ko pieņem saistības, kuras piedāvātas sakarā ar antidempinga procedūru, kas attiecas uz Ķīnas Tautas Republikas izcelsmes citronskābes importu.

Īss fakto un tiesvedības izklāsts

- 1 Prasītāja lūdz piešķirt atbrīvojumu no antidempinga maksājuma par citronskābes importu no Ķīnas Tautas Republikas (turpmāk tekstā – “ĶTR”).
- 2 Par ĶTR izcelsmes citronskābes importu sākotnēji tika iekasēts antidempinga maksājums, pamatojoties uz Regulu Nr. 1193/2008. Lai saņemtu atbrīvojumu no

tā, uzņēmēj sabiedrība *Weifang Enseign Industry Co. Ltd.* (turpmāk tekstā – “*Weifang*”) iesniedza Komisijai saistību piedāvājumu, ko tā apstiprināja ar Lēmumu 2008/899 (turpmāk tekstā – “sākotnējais saistību piedāvājums”).

- 3 2013. gada novembrī Komisija uzsāka antidempinga maksājuma pārskatīšanu. Šajā kontekstā *Weifang* iesniedza jaunu saistību piedāvājumu.
- 4 Prasītāja un *Weifang* ar trim līgumiem, kas noslēgti 2015. gada 9., 13. un attiecīgi 15./16. janvārī, vienojās par kopumā 360 tonnu citronskābes piegādi par cenu 884,70 EUR par tonnu. Minimālā importa cena, ko Komisija noteica, pamatojoties uz *Weifang* saistību piedāvājumiem, 2015. gada pirmajā ceturksnī bija 878,60 EUR par tonnu. 2015. gada 30. janvārī citronskābe ar kuģi tika nosūtīta no ĶTR.
- 5 Ar 12 muitas deklarācijām 2015. gada 10. un 11. martā prasītāja deklarēja 360 tonnas citronskābes tarifa pozīcijā 2918 1400 00 0 ar TARIC papildu kodu A882 laišanai brīvā apgrozībā. Pēc atbildētājas pieprasījuma prasītāja iesniedza attiecīgos *Weifang* 2015. gada 29. janvāra saistību rēķinus (turpmāk tekstā – “sākotnējie saistību rēķini”). Tajos tostarp bija atsauce uz “Decision 2008/899/EC [Lēmumu 2008/899/EK]”.
- 6 Tā kā sākotnējos saistību rēķinos bija atsauce uz Lēmumu 2008/899, nevis uz Īstenošanas lēmumu 2015/87, kas bija stājies spēkā 2015. gada 23. janvārī, atbildētāja nepiešķīra prasīto atbrīvojumu no antidempinga maksājuma un ar divpadsmit ievadmuitas nodokļa paziņojumiem 2015. gada 10. un 11. martā noteica antidempinga maksājumu iepriekš minētajam importam, pamatojoties uz vispārējo antidempinga maksājuma likmi 42,7 % apmērā.
- 7 Prasītāja lūdza atmaksāt antidempinga maksājumu un šajā saistībā iesniedza labotus saistību rēķinus. No sākotnējiem saistību rēķiniem tie atšķiras tikai ar to, ka “Decision 2008/899/EC” tika aizstāts ar “Implementing Decision (EU) 2015/87 [Īstenošanas lēmumu (ES) 2015/87]”.
- 8 Atbildētāja nepiekrita atmaksāšanai, jo sākotnējos saistību rēķinos nepareizi norādītā Lēmuma 2008/899 dēļ neesot izpildīti nosacījumi atbrīvošanai no antidempinga maksājuma. Šajā gadījumā galvenā nozīme esot muitas deklarācijas pieņemšanas brīdim. Tas esot apstiprināts arī Tiesas spriedumā, 2014. gada 17. septembris, *Baltic Agro* (C-3/13, EU:C:2014:2227).
- 9 To apstrīdot, prasītāja cēla prasību iesniedzējtiesā. Tā joprojām prasa piešķirt pilnīgu atbrīvojumu no antidempinga maksājumiem, tostarp apgalvojot, ka vēlāka labota saistību rēķina iesniegšana katrā ziņā ir pieļaujama.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

Par pirmo prejudiciālo jautājumu

- 10 Rodas jautājums, vai saistībā ar muitas deklarācijas pārbaudi iesniegtie saistību rēķini atbilst Īstenošanas regulas 2015/82 2. panta 1. punkta b) apakšpunkta prasībām. Saskaņā ar šo tiesību normu, lai saņemtu atbrīvojumu, ir jāiesniedz saistību rēķins. Tas ir faktūrrēķins, kurā ir iekļauta vismaz šīs regulas pielikumā minētā informācija un apliecinājums. Vērtējot sākotnēji iesniegto saistību rēķinu formulējumu, nepārprotami nav izpildītas regulas pielikuma 9. punkta prasības. Šajos rēķinos ir norādīts nevis Īstenošanas lēmums 2015/87, bet gan Lēmums 2008/899. Tomēr, iespējams, pamatlietas īpašajos apstākļos šis nepareizais nosaukums neliedz piešķirt atbrīvojumu no antidempinga maksājuma.
- 11 Par to, ka importa brīdī spēkā neesoša lēmuma norādīšana liedz saņemt atbrīvojumu no muitas nodokļiem, liecina interpretācijas noteikums, ka atkāpes ir jāinterpretē šauri (spriedumi, 2014. gada 17. septembris, *Baltic Agro*, C-3/13, 24. punkts, un 2019. gada 22. maijs, *Krohn & Schröder*, C-226/18, 46. punkts).
- 12 Tomēr iesniedzējtiesas skatījumā šis interpretācijas noteikums ir jāsaprot, ņemot vērā samērīguma principu. Šajā saistībā ģenerālvokāte *J. Kokott* savos 2018. gada 6. septembra secinājumos lietā *Vetsch* (C-531/17, 50. punkts) ir norādījusi, ka importa PVN parāda rašanās ir iejaukšanās darījumdarbības brīvībā saskaņā ar Hartas 16. pantu. Tas pats varētu attiekties uz antidempinga maksājuma rašanos. Tāpēc brīvības veikt uzņēmējdarbību ierobežojumu, kas izpaužas kā atteikums atbrīvot no antidempinga maksājuma, saskaņā ar Hartas 52. panta 1. punkta otro teikumu drīkstētu piemērot tikai tad, ja tas ir nepieciešams un patiešām atbilst vispārējas nozīmes mērķiem, ko atzinusi Savienība.
- 13 Arī neatkarīgi no tā, vai atteikums atbrīvot no antidempinga maksājuma ir prasītājas pamattiesību aizskārums, iesniedzējtiesa uzskata, ka Īstenošanas regulas (ES) 2015/82 2. pantā paredzētais atbrīvojums ir jāsaprot, ņemot vērā samērīguma principu. Tiesas judikatūrā ir precizēts, ka atteikums apstiprināt saistību piedāvājumu ir jāvērtē saskaņā ar samērīguma principu (spriedums, 2012. gada 22. novembris, *Usha Martin*, C-552/10 P, 32. punkts). Tam vajadzētu attiekties arī uz to, kā ir jāinterpretē antidempinga maksājumu tiesību norma, saskaņā ar kuru piešķir atbrīvojumu. Ņemot vērā minēto, Tiesa saistībā ar priekšrocībām, piemērojot antidempinga maksājumus, uzsver, ka, interpretējot Savienības tiesību normu, ir jāņem vērā ne tikai tās teksts, bet arī tās konteksts un ar tiesisko regulējumu, kurā šī norma ir ietverta, izvirzītie mērķi (spriedums, 2017. gada 12. oktobris, *Tigers*, C-156/16, 21. punkts ar atsauci uz spriedumu, 2016. gada 16. novembris, *Hemming u. c.*, C-316/15, 27. punkts; spriedumu, 2016. gada 14. jūlijs, *Verband Sozialer Wettbewerb*, C-19/15, 23. punkts).
- 14 To neliedz Īstenošanas regulas 2015/82 186. apsvēruma, uz kuru ir atsaukusies atbildētāja. No tā gan izriet, ka preču iegāde no ražotāja, kura saistību piedāvājumu Komisija ir apstiprinājusi, ne vienmēr nozīmē, ka tiks piešķirts

atbrīvojums no antidempinga maksājuma. Tomēr tas tikai skaidri norāda, ka atbrīvojums ir atkarīgs no tā, vai ir izpildīti Īstenošanas regulas 2015/82 2. pantā paredzētie nosacījumi. Tā kā apsvērumā ir prasīts izpildīt šos nosacījumus, tas nevar noderēt šo nosacījumu interpretācijā.

- 15 Samērīguma principa piemērošana vispirms nozīmē, ka ne jau katra vismazākā atkāpe no Īstenošanas regulas Nr. 2015/82 pielikuma 9. punktā noteiktā teksta izraisa atbrīvojuma nepiemērošanu. Par to ir vienisprātis arī abi pamatlīetas dalībnieki. Senāts uzskata, ka atkāpes no 9. punktā noteiktā teksta neliedz piemērot atbrīvojumu, ja tās neietekmē saistību rēķina iesniegšanas mērķi.
- 16 Saistību rēķina iesniegšanas mērķis ir radīt iespēju saistību piedāvājuma efektīvai kontrolei (spriedums, 2014. gada 17. septembris, *Baltic Agro*, C-3/13, 29. punkts; arī Īstenošanas regulas 2015/82 184. apsvēruma). Visbeidzot Tiesa ir uzsvērusi īpašo nozīmi, kāda šajā gadījumā ir tieši atsauce uz pareizo Īstenošanas lēmumu (spriedums, 2019. gada 22. maijs, *Krohn & Schröder*, C-226/18, 55. punkts). Tādējādi parasti atbrīvojumu varētu piešķirt tikai tad, ja saistību rēķinā ir atsauce uz lēmumu, kas ir spēkā importa brīdī un ar kuru apstiprina saistību piedāvājumu.
- 17 Tomēr iesniedzējtiesa uzskata, ka, ņemot vērā šīs lietas īpašos apstākļus, atsauce uz atcelto lēmumu neietekmēja un nevarēja ietekmēt saistību piedāvājuma nosacījumu ievērošanas pārbaudi. Tas tādēļ, ka konkrētajā lietā netika ietekmēta Vācijas muitas iestāžu spēja pārbaudīt atbilstību atbrīvojuma nosacījumiem.
- 18 Turklāt tika ievēroti nosacījumi, kas attiecas uz saistību piedāvājumu preču importa brīdī. Proti, Komisija ir informējusi iesniedzējtiesu, ka abu saistību piedāvājumu saturs ir gandrīz identisks. Turklāt saskaņā ar informāciju, ko Komisija sniedza iesniedzējtiesai, šajā lietā attiecīgās citronskābes importa cena bija augstāka nekā minimālā importa cena, kas ir noteikta uzņēmējsabiedrībai *Weifang* 2015. gada pirmajā ceturksnī.
- 19 Šai lietai vēl ir raksturīgs tas, ka Komisija nesaskatīja iemeslu pēc jaunā saistību piedāvājuma stāšanās spēkā grozīt minimālo importa cenu, kas 2015. gada pirmajam ceturksnim bija noteikta laikā, kad bija spēkā sākotnējais saistību piedāvājums. Šādos apstākļos iesniedzējtiesai šķiet nesamērīgi atteikt atbrīvojuma piešķiršanu tikai, pamatojoties uz atsauci uz Lēmumu 2008/899, kas vēl bija spēkā līguma noslēgšanas brīdī, lai gan ir konstatēts, ka tika pārsniegta minimālā importa cena, kas bija spēkā līguma noslēgšanas, rēķina izrakstīšanas un importa brīdī.
- 20 Šī lieta atšķiras no lietas, kas bija 2014. gada 17. septembra sprieduma *Baltic Agro* (C-3/13) priekšmets. Tajā runa bija par jautājumu, vai uzņēmējsabiedrība *Baltic Agro AS* saskaņā ar Īstenošanas regulas 2015/82 2. panta 1. punkta b) apakšpunktam līdzīgu normu (sprieduma 25. punkts) varēja tikt uzskatīta par "pirmo neatkarīgo klientu Savienībā", lai gan tā bija iegādājusies preces nevis tieši no uzņēmuma, kas bija iesniedzis saistību piedāvājumu, bet gan no starpnieka. Tiesas atbilde bija noliedzoša. Starpniekus iesaistīt nedrīkstot, citādi neesot

iespējams pierādīt, kura persona var pretendēt uz atbrīvojumu (sprieduma 30. punkts). Tiesās tirdzniecības noteikumu mērķis esot “ļaut [Komisijai] pārskatāmi pārbaudīt minimālās cenas importam, attiecībā uz kurām ražotāji eksportētāji ir uzņēmušies saistības” (ģenerālvokāta *Cruz Villalón* secinājumi lietā *Baltic Agro*, 2014. gada 3. aprīlis, C-3/13, 32. punkts). Šādā veidā tas neesot iespējams eksportam, kurā ir iesaistīti starpnieki, jo jebkura preču tālākpārdošana, kas notiek pirms importa ES, var radīt papildu izdevumus, kas ietekmē cenas (iepriekš minētais spriedums). Tomēr šajā lietā netika ietekmēta saistību piedāvājuma ievērošanas kontrole.

Par otro prejudiciālo jautājumu

- 21 Ja Tiesa atzīs, ka atsauce uz Lēmumu 2008/899 sākotnēji iesniegtajos saistību rēķinos liedz piešķirt atbrīvojumu no antidempinga maksājuma, rodas jautājums, vai vēl ir jāņem vērā vēlāk iesniegtie labotie rēķini, kas neapšaubāmi ir atbilstīgi Īstenošanas regulas 2015/82 2. panta 1. punkta b) apakšpunkta nosacījumiem.
- 22 Atbilde uz šo jautājumu ir atkarīga no Īstenošanas regulas 2015/82 2. panta 2. punkta a) apakšpunkta interpretācijas. Pirmajā mirklī šķiet, ka šīs tiesību normas formulējums ir skaidrs. Proti, tajā ir noteikts, ka, pieņemot deklarāciju par laišanu brīvā apgrozībā, muitas parāds rodas, ja tiek konstatēts, ka nav izpildīts kāds no 2. panta 1. punktā minētajiem atbrīvojuma nosacījumiem. Tādējādi šķiet, ka nav iespējams iesniegt dokumentus pēc muitas deklarācijas pieņemšanas. Šādā nozīmē varētu saprast arī Īstenošanas lēmuma 2015/87 11. apsvērumu. Saskaņā ar tā pirmo teikumu, iesniedzot deklarāciju par laišanu brīvā apgrozībā, ir jāuzrāda rēķins, kurā norādīta vismaz Īstenošanas regulas 2015/82 pielikumā minētā informācija.
- 23 Tomēr, aplūkojot sīkāk, Īstenošanas regulas 2015/82 2. panta 1. punktā nav skaidri norādīts brīdis, līdz kuram drīkst iesniegt dokumentus. Nepārprotami tiek noteikts tikai brīdis, kad rodas muitas parāds. Tas rodas, pieņemot deklarāciju par laišanu brīvā apgrozībā. Tas notiek tad, “ja attiecībā uz [Īstenošanas regulas 2015/82 2. panta] 1. punktā minēto importu konstatē, ka viens vai vairāki minētajā punktā paredzētie nosacījumi nav izpildīti”. Nekas nav teikts par brīdi, kad tas ir jākonstatē. Arī Īstenošanas lēmuma 2015/87 11. apsvērumā nav noteikts konkrēts dokumentu iesniegšanas brīdis. Drīzāk to var saprast arī tādējādi, ka, iesniedzot deklarāciju par laišanu brīvā apgrozībā, ir jāizmanto tiesības uz atbrīvojumu no antidempinga maksājuma; tad minētajā apsvērumā nav runas par (vēlāko iespējamo) rēķina iesniegšanas brīdi.
- 24 Papildu šaubas par pieņēmumu, ka Īstenošanas regulas 2015/82 2. panta 2. punktā kā vēlākais iespējama dokumentu iesniegšanas brīdis ir noteikts muitas deklarācijas pieņemšanas brīdis, rodas, salīdzinot šīs normas formulējumu ar citu antidempinga noteikumu formulējumu. 2017. gada 12. oktobra spriedumā *Tigers* (C-156/16) Tiesa ir norādījusi, ka tajā aplūkotajā regulā atšķirībā no citām antidempinga regulām nav ietvertas normas par to, kad muitas iestādēm ir jāiesniedz derīgs fakturrēķins (25. punkts ar atsauci uz ģenerālvokāta

P. Mengozzi secinājumu 60. punktu). Piemēram, Regulas Nr. 2320/97 2. panta 2. punktā ir minēts ražošanas sertifikāta iesniegšanas datums. Tas acīmredzami atšķiras no Īstenošanas regulas 2015/82 2. panta 2. punkta formulējuma.

- 25 Iesniedzējtiesa apzinās, ka, interpretējot Savienības tiesību normas, ir jāņem vērā arī tiesiskā regulējuma mērķis. Saistību rēķins ir jāiesniedz, lai varētu pārlicināties, “ka sūtījums atbilst tirdzniecības dokumentiem” (Īstenošanas lēmuma 2015/87 11. apsvēruma otrais teikums). Tāpēc saistību rēķinam principā ir jābūt muitas iestāžu rīcībā vienlaikus ar precēm.
- 26 Tomēr no vienlīdz piemērojamā samērīguma principa varētu secināt, ka atsevišķus datus saistību rēķinā vēl varētu iesniegt vēlāk vai labot, ja tādējādi vēl var sasniegt ar šiem datiem sasniedzamo mērķi. Tas tā varētu būt, ja tiek pierādīta saistību piedāvājuma ievērošana, jo saskaņā ar Īstenošanas regulas 2015/82 2. panta 1. punktu to pierāda tikai ražotāja eksportētāja pašapliecinājums.
- 27 Par labu šādai iesniegšanas pienākuma izpildes brīža izpratnei varētu liecināt salīdzinājums ar MK 78. pantu. Atbilstoši Tiesas judikatūrai šīs tiesību normas pamatideja ir “pielāgot muitas procedūru faktiskajai situācijai” (spriedums, 2017. gada 12. oktobris, *Tigers*, C-156/16, 31. punkts). Iesniedzējtiesai nav skaidrs, kāpēc gan tas nevarētu attiekties arī uz atmaksāšanas procedūru. Katrā ziņā Īstenošanas regulas 2015/82 2. panta 2. punkta formulējums – kā jau iepriekš norādīts – neliedz iesniegt dokumentus vēlāk.
- 28 Visbeidzot šajā lietā saistību rēķina vēlāki labojumi nepalielina antidempinga pasākumu apiešanas risku. Atsaucē uz spēkā neesošo Lēmumu 2008/899 bija atsevišķa kļūda, kas neietekmēja pārējo nosacījumu pārbaudi saistībā ar atbrīvojumu no antidempinga maksājuma. Tā kā Īstenošanas regulas 2015/82 pielikuma 9. punktā prasītais apliecinājums katrā ziņā ir ražotāja eksportētāja pašapliecinājums, tā iesniegšanas datums neietekmē tā ticamību. Galu galā iesniedzējtiesas skatījumā izšķirošajam faktoram, piešķirot atbrīvojumu no antidempinga maksājuma, ir jābūt materiāltiesiskam kritērijam attiecībā uz to, vai faktiski ir ievērotas cenu saistības. Šajā lietā tas tā neapšaubāmi bija.